

DOGC nº 427 de 18/04/84. DECRET 100/84 de 10/04/84, sobre supressió de barreres arquitectòniques.

NOTA. En aquest text s'han introduït les correccions d'errada publicades en el DOGC i les modificacions que estableix el Decret 95/1986.

El Govern de la Generalitat de Catalunya, conscient de la importància que la supressió de barreres arquitectòniques té en el procés de la total integració social de les persones disminuïdes i per tal de millorar la qualitat de vida de tots els ciutadans en general, du a terme, des de la promulgació del Decret 170/1980, seriosos esforços a fi i efecte d'aconseguir unes normes bàsiques que serveixin de referència per a tot el desplegament normatiu posterior.

Aquest Decret és fruit de l'esforç conjunt de tots els Departaments afectats. Representa un primer pas en l'eliminació de barreres arquitectòniques en el camp urbanístic, en el de l'edificació i en el dels transports, a fi que, en un futur no llunyà, s'assoleixi que en la utilització dels béns i serveis comunitaris es materialitzi el principi d'igualtat consagrat per la nostra Constitució, i recollit també en la Llei d'Integració Social dels Minusvàlids, en la qual s'inspira i fonamenta el present Decret.

Per tot això, i vist l'article 9 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya en els seus apartats 25.9 i 15 i atenent el que disposen el Reglament de Règim Interior de la Generalitat de Catalunya de 18 de març de 1978 i el Decret de 18 de setembre de 1978, a proposta dels Consellers de Sanitat i Seguretat Social, Política Territorial i Obres Públiques i Indústria i Energia, i d'acord amb el Consell Executiu,

Decreto:

Títol I

Objecte, àmbit d'aplicació i classificació

Capítol I

Objecte

Article 1.- El present Decret té per objecte l'establiment de normes i criteris bàsics per a la supressió de barreres arquitectòniques en el disseny i en l'execució de les vies, dels espais lliures públics i del mobiliari urbà; en la nova construcció o reestructuració d'edificis d'habitatge i d'aquells de propietat pública o privada, destinats a qualsevol ús dels esmentats en l'Annex I d'aquest Decret, i en els mitjans de transport per tal d'assolir l'accessibilitat i utilització d'aquests per les persones afectades de qualsevol tipus de disminució, a la vegada que es millora la seva utilització en general.

Capítol II

Àmbit d'aplicació

Article 2.- 1. Tot aquest Decret i els seus annexos serà d'aplicació als Plans Generals d'Ordenació Urbana i Normes Subsidiàries de Planejament i Execució que els despleguen; a la construcció de nova planta d'edificis públics o privats; al transport i a d'altres activitats a què es refereix l'Annex núm. I.

2. Igualment serà d'aplicació en els edificis i en els elements d'urbanització existents que es reformin amb la introducció de modificacions substancials, segons el criteri dels organismes i corporacions que intervinguin preceptivament en la supervisió del projecte de reforma, així com en la concessió de la llicència corresponent.

Capítol III Classificació

Article 3.- 1. A efectes del present Decret, s'entendrà per barreres arquitectòniques totes aquelles traves, impediments i obstacles físics que limiten o impedeixen la llibertat de moviments de les persones.

2. Les barreres arquitectòniques es classifiquen en:

a) Barreres Arquitectòniques Urbanístiques (BAU). Són aquelles que es troben en les vies i espais lliures públics.

b) Barreres Arquitectòniques en l'Edificació pública o privada (BAE). Són aquelles que es troben a l'interior dels edificis.

c) Barreres Arquitectòniques en els Transports (BAT). Són les que es troben en els mitjans de transport.

Títol II Disposicions sobre el disseny i l'execució per a la supressió de barreres arquitectòniques

Capítol I Barreres Arquitectòniques Urbanístiques (BAU)

Article 4.- Les prescripcions que continguin els Plans Generals d'Ordenació Urbana i Normes Subsidiàries i d'altres instruments de Planejament i Execució que els despleguen, així com els projectes d'urbanització i d'obres ordinàries, hauran de garantir l'accessibilitat i utilització amb caràcter general dels espais d'ús públic i observaran les determinacions i criteris bàsics establerts en el present Títol.

Article 5.- 1. Les Barreres Arquitectòniques Urbanístiques (BAU) poden originar-se en:

a) Els elements de la urbanització.

b) El mobiliari urbà.

2. Es considera element d'urbanització qualsevol component de les obres d'urbanització, i entenem per aquestes obres les referents a pavimentació, sanejament, clavegueram, distribució d'energia elèctrica, enllumenat públic, proveïment i distribució d'aigua, jardineria, i totes aquelles que materialitzin les indicacions del Planejament Urbanístic.

3. S'entén per mobiliari urbà el conjunt d'objecte existents en les vies i en els espais lliures públics, superposats o bé adossats als elements d'urbanització o d'edificació, de manera que la seva modificació o trasllat

no generi alteracions substancials, com poden ser semàfors, pals de senyalització i similars, cabines telefòniques, fonts públiques, papereres, veles, marquesines, quioscs i qualssevol altres de naturalesa anàloga.

Disposicions sobre el disseny dels elements d'urbanització

Article 6.- Itineraris de vianants.

El disseny i el traçat dels itineraris públics destinats al trànsit de vianants o al trànsit mixt de vianants i vehicles es realitzarà de manera que els desnivells no arribin a graus d'inclinació que dificultin la seva utilització a persones de mobilitat reduïda i que disposin d'una amplada que permeti el creuament de dues persones, una de les quals vagi en cadira de rodes. En qualsevol cas, hauran de disposar en tot el recorregut d'una amplada mínima lliure d'obstacles tal que permeti el pas d'una persona amb cadira de rodes.

Article 7.- Paviments.

1. Els paviments dels itineraris especificats a l'article anterior seran durs, antilliscants i sense regruixos diferents als propis del gravat de les peces.

2. Les reixes i registres situats en aquests itineraris seran aplanats amb el paviment circumdant. Les reixes tindran unes obertures amb unes dimensions màximes i una disposició de l'enreixat que faci que les persones que utilitzin bastons o cadires de rodes no puguin ensopegar.

3. Els arbres situats en aquests itineraris tindran els escossells coberts amb reixes o altres elements aplanats amb el paviment circumdant.

Article 8.- Guals.

1. Als efectes del present Decret es consideren dos tipus de guals:

a) Els destinats a l'entrada i sortida de vehicles travessant itineraris de vianants.

b) Els destinats específicament a la supressió de barreres arquitectòniques en els itineraris de vianants.

2. Els primers es dissenyaran de manera que els itineraris de vianants que travessen no quedin afectats per pendents longitudinals o transversals superiors a les tolerades per persones amb mobilitat reduïda.

3. Els segons, a més de complir l'apartat anterior, hauran de dissenyar-se de manera que els dos nivells a comunicar s'enllacin per un pla inclinat de pendent longitudinal i transversal adequat per a persones amb mobilitat reduïda. La seva amplada haurà de permetre el pas de simultani de dues persones amb cadira de rodes.

Article 9.- Passos de vianants.

1. En els passos de vianants se salvarà el desnivell, entre la vorera i la calçada, amb un gual de les característiques indicades a l'article 8.3.

2. Si en el recorregut del pas de vianants es fa imprescindible travessar una illeta intermèdia a les calçades rodades, aquesta es retallarà i quedarà rebaixada al mateix nivell de les calçades en una amplada igual a la del pas de vianants.

3. Si el pas, per la seva longitud, es realitza en dos temps, amb parada intermèdia, la illeta tindrà una llargada

mínima que permeti un transeünt en cadira de rodes romandre resguardat de la circulació rodada.

Article 10.- Escales.

1. Les escales hauran d'oferir una comfortable dimensió de petjada i frontal, per tal de poder facilitar la seva utilització a persones amb mobilitat reduïda.

2. La seva amplada lliure permetrà el pas simultani de dues persones.

3. Comptaran amb passamans a ambdós costats.

4. La petjada es construirà amb material antilliscant, sense regruixos sobre el frontal.

5. Les escales de recorregut llarg hauran de partir-se, introduïnt replans intermedis.

6. Són prohibits, dins dels itineraris de vianants, els desnivells que es facin amb un únic graó. Aquest graó haurà de ser substituït per una rampa.

Article 11. Rampes.

1. Les rampes, com a elements que dins d'un itinerari de vianants permeten salvar desnivells bruscs o pendents superiors a les del propi itinerari, s'ajustaran als criteris que es detallen tot seguit.

2. El pendent, tant longitudinal com transversal, no arribarà a graus d'inclinació que dificultin la seva utilització per persones amb mobilitat reduïda. El pendent longitudinal quedarà també limitat en funció de la longitud total del tram.

3. Donat que la inclinació de les rampes és més elevada que la dels itineraris de vianants, hauran d'haver-hi passamans i proteccions a ambdós costats que serveixin de suport i evitin el lliscament lateral de la cadira de rodes.

4. La seva amplada lliure permetrà el pas simultani de dues persones, una d'elles en cadira de rodes. Ara bé, en el cas que existeixi recorregut alternatiu, es podrà reduir l'amplada al pas d'una cadira de rodes.

5. Qualsevol tram d'escales dins d'un itinerari de vianants haurà de ser complementat amb una rampa.

Article 12.- Parcs, jardins, places i espais lliures públics.

1. Els itineraris de vianants en parcs, jardins, places i espais lliures públics en general, s'ajustaran als criteris assenyalats en articles precedents per a itineraris de vianants.

2. Els sanitaris públics que es disposin en aquests espais hauran de ser accessibles a persones amb mobilitat reduïda. Les dependències d'aquests sanitaris s'ajustaran al que indica l'article 22, referent a sanitaris en edificis públics.

Article 13.- Aparcaments.

1. En totes les zones d'estacionament de vehicles lleugers en vies o espais lliures públics, es reservaran permanentment, i tan a la vora com sigui possible dels accessos de vianants, places degudament assenyalades per a vehicles que transportin persones amb mobilitat reduïda.

2. Els accessos de vianants a aquestes places compliran les condicions establertes en articles anteriors per a itineraris de vianants.

3. Les dimensions de les places seran aquelles que permetin la seva correcta utilització per persones amb mobilitat reduïda, incloses les que es desplacen amb cadira de rodes.

Disposicions sobre el disseny i ubicació del mobiliari urbà

Article 14.- Senyals verticals.

1. Els senyals de trànsit, semàfors, pals d'il·luminació o qualsevol altre element vertical de senyalització, que hagin de col·locar-se en un itinerari o espai d'accés de vianants, es disposaran de manera que no constitueixin un obstacle per als invidents o per als usuaris de cadires de rodes.

2. No es col·locaran obstacles verticals en cap punt de la superfície destinada al pas de vianants, a excepció dels elements que puguin col·locar-se per tal d'impedir el pas de vehicles. Aquests elements hauran d'ubicar-se i senyalitzar-se de manera que no constitueixin un obstacle per als invidents o per als usuaris de cadires de rodes.

3. En els passos de vianants amb semàfors manuals, el pulsador que acciona el canvi dels llums haurà de situar-se a una alçada accessible per tal que el pugui manipular una persona en cadira de rodes.

4. Els semàfors per a vianants, que s'hagin instal·lat en vies públiques degut al volum de trànsit rodat o perillós objectiva, hauran d'estar equipats de mecanismes homologats pel Departament d'Indústria de la Generalitat de Catalunya, per tal d'emetre un senyal sonor suau, intermitent i sense estridències, que pugui servir de guia als invidents quan s'obri als vianants.

Article 15.- Elements urbans diversos.

1. Els elements urbans d'ús públic, com ara cabines o capelletes telefòniques, fonts, papereres, bancs i altres d'anàlegues, es dissenyaran i ubicaran amb la finalitat que puguin ésser utilitzats per persones amb mobilitat reduïda, inclosos els usuaris de cadires de rodes i que no constitueixin obstacle per al desplaçament dels invidents i en general de tot tipus de transeünts.

2. Aquells elements com ara veles, marquesines, quioscs, aparadors i altres d'anàlegs que ocupin o puguin interferir en un itinerari o espai de vianants, es disposaran per tal que no constitueixin un obstacle per als invidents i altres persones amb mobilitat reduïda.

Article 16.- Protecció i senyalització de les obres en la via pública.

1. Les bastides, solcs o qualsevol tipus d'obres en la via pública, hauran de senyalitzar-se i protegir-se mitjançant barrats estables i continuats, amb llums vermells que quedaran encesos durant tota la nit, i es col·locaran els elements de manera que els invidents puguin detectar a temps l'existència de l'obstacle. Mai no es permetrà la substitució d'aquests barrats per cordes, cables o similars.

Capítol II

Barreres Arquitectòniques en l'Edificació (BAE)

Disposicions sobre edificis d'ús públic

Article 17.- Els edificis destinats a alguna de les activitats ressenyades a l'Annex I hauran de permetre el seu accés i ús a les persones amb mobilitat reduïda i s'ajustaran a les prescripcions de caràcter general que s'indiquen en els articles següents.

Article 18.- En les zones exteriors o interiors destinades a garatges o aparcaments d'ús públic, serà necessari reservar permanentment, tant a la vora com sigui possible dels accessos de vianants, places degudament senyalitzades, per a vehicles que transportin persones amb mobilitat reduïda. Els accessos i dimensions de les places s'ajustaran al que indica l'article 13, apartats 2 i 3.

Article 19.- Si més no, un dels accessos a l'interior de l'edificació haurà d'estar desprovist de barreres arquitectòniques que impedeixin o dificultin l'accessibilitat de les persones amb mobilitat reduïda.

Si es tracta d'un conjunt d'edificis i d'instal·lacions, almenys un dels itineraris de vianants que els uneixin entre si i amb la via pública haurà de complir les condicions establertes en el present Decret per a aquests itineraris.

Article 20.- Els espais de comunicació horitzontal dins de les àrees d'ús públic hauran de tenir unes característiques que permetin el desplaçament i la maniobra de tota mena de persones amb mobilitat reduïda. Els desnivells hauran de ser salvats mitjançant rampes de les característiques indicades en l'article 11. Les dependències i espais situats a àrees d'ús públic es dissenyaran per tal que es garanteixi l'accés i la mobilitat interior a les persones amb alguna disminució.

Article 21.- La comunicació vertical entre àrees d'ús públic haurà de realitzar-se, com a mínim, mitjançant un element constructiu o mecànic accessible i utilitzable per les persones amb mobilitat reduïda.

Les escales, com que són elements utilitzables per determinades persones disminuïdes, cal que s'ajustin als criteris que s'especifiquen en l'article 10.

Article 22.- Els serveis higiènics d'ús públic disposaran, com a mínim, d'uns sanitaris que compleixin les condicions que permetin la seva utilització per tota mena de persones amb mobilitat reduïda. A tal fi, es tindran en compte els requisits específics següents:

a) Els buits i espais d'accés, així com els passos o distribuïdors interiors, tindran les dimensions suficients per tal de permetre el desplaçament i la maniobra d'una persona amb cadira de rodes.

b) Els aparells sanitaris, que estaran dotats d'elements auxiliars de subjecció i suports que permetin la seva utilització per les persones amb mobilitat reduïda, tindran al seu entorn l'espai necessari, lliure de tot obstacle, que permeti en qualsevol cas l'aproximació i el seu ús correcte.

Article 23.- En tots aquells elements de la construcció dels serveis i d'instal·lacions de general utilització, es

tindran en compte els paràmetres fixats a l'Annex II, de manera que se'n garanteixi la utilització per persones amb alguna disminució.

Disposicions sobre edificis d'habitatge

Article 24.- Als efectes del present Decret es consideren, dins d'un edifici d'habitatges, dos tipus d'espais, d'instal·lacions o de serveis utilitzables per persones amb mobilitat reduïda: els adaptats i els practicables.

Un espai, una instal·lació o un servei es considera adaptat si s'ajusta a tots els paràmetres establerts a l'Annex II.

Un espai, una instal·lació o un servei es considera practicable quan no s'ajusta als paràmetres establerts a l'Annex II, sense que això impedeixi la seva utilització, de forma autònoma, per persones amb mobilitat reduïda.

Article 25.- 1. Els edificis d'habitatges en què sigui obligatòria la instal·lació d'ascensor, han de tenir com a mínim un itinerari practicable, que uneixi els habitatges amb l'exterior i amb les dependències d'ús comunitari que estiguin al seu servei.

2. Haurà de ser practicable, almenys, un itinerari de vianants que uneixi l'edificació amb la via pública, amb edificacions o serveis annexos d'ús comunitari i amb edificis veïns.

Article 26.- Els edificis en què existeixin habitatges per a disminuïts hauran de tenir adaptats:

- a) Els elements comuns d'accés als esmentats habitatges.
- b) Les dependències d'ús comunitari al servei dels esmentats habitatges.
- c) Almenys, un itinerari de vianants que uneixi l'edificació amb la via pública, amb edificacions o serveis annexos o amb edificis veïns.
- d) Els interiors dels esmentats habitatges.

Capítol II

Barreres Arquitectòniques en l'Edificació (BAE)

Article 27.- Els transports públics de passatgers, tant si són de superfície com si són subterranis, sens perjudici de la seva adaptació progressiva a les mesures tècniques resultants dels avenços tecnològics acreditats per la seva eficàcia, tindran cura de les prescripcions establertes en el present Capítol, tenint en compte, també, els criteris fixats en els paràmetres de referència de l'Annex II.

Article 28.- 1. Les estacions de metro i de ferrocarrils de la Generalitat, comptaran amb un equip de megafonia amb què pugui informar-se els viatgers de les arribades o sortides, així com qualssevol altres incidències o notícies.

2. Hi haurà d'haver el mateix servei en les estacions d'autobusos interurbans, sempre que aquestes tinguin un trànsit superior al que reglamentàriament es determini.

Article 29.- 1. Els projectes de nova construcció de reestructuració de les estacions de metro i ferrocarrils de

la Generalitat i material mòbil, hauran d'ajustar-se als requisits següents:

a) Les escales i elements sobreposats o adossats a vestíbuls, passadissos, i andanes, observaran les prescripcions establertes en els articles 10 i 15 del present Decret.

b) Les zones de la vora de les andanes de les estacions se senyalitzaran amb una franja de textura diferent a la del paviment existent, a fi i efecte que els invidents puguin detectar a temps el canvi de nivell existent entre l'andana i les vies.

c) En els espais de recorregut intern en què s'hagin de defugir torniquets o d'altres mecanismes, es disposarà d'un pas alternatiu, que permeti el pas d'una persona amb mobilitat reduïda.

d) Si més no una de les portes d'entrada i sortida d'accés fins a les andanes tindrà una amplada que permeti el pas d'una persona amb cadira de rodes.

e) En l'accés, les andanes i l'interior de cotxes se suprimirà l'efecte cortina evitant, a més, reflexos i enlluernaments mitjançant una il·luminació adequada.

Article 30.- 1. En els autobusos urbans i interurbans, metro i ferrocarrils de la Generalitat, hauran de reservar-se per a persones disminuïdes com a mínim tres seients per cotxe, propers a les portes d'entrada i senyalitzats adequadament. En aquest lloc haurà de disposar-se, si més no, d'un timbre d'avís de parada en un lloc fàcilment accessible.

2. Cada un dels vehicles subterranis comptarà amb equip de megafonia que permeti informar els viatgers, amb suficient antelació, de l'arribada a la parada o a l'estació.

3. El terra de tots i de cada un dels vehicles de transport serà antilliscant.

4. En els autobusos urbans i interurbans, i a fi d'evitar que les persones afectades travessin tot el vehicle, aquestes podran sortir per la porta d'entrada si es troba més pròxima a la taquilla de control.

5. El canvi de velocitats haurà de reunir els mecanismes tècnics necessaris per tal d'eliminar les variacions brusques d'acceleració que pugui provocar.

Article 31.- En les poblacions en què reglamentàriament es determini, haurà d'existir, almenys, un vehicle especial o taxi condicionat, que cobreixi les necessitats de desplaçament de persones amb mobilitat reduïda.

Article 32.- En tots els mitjans de transport públic, es permetrà, en tots els casos, l'entrada i la utilització a les persones disminuïdes. Alhora es facilitarà l'espai físic necessari per tal que puguin deixar tots aquells utensilis o ajudes, com ara bastons, crosses, cadira de rodes, gos-guia, i qualssevol altres aparells o mecanismes amb els quals vagin proveïdes.

Article 33.- 1. A fi i efecte que els disminuïts puguin estacionar el seu vehicle sense veure's obligats a efectuar llargs desplaçaments, els Ajuntaments hauran de:

a) Permetre que les persones amb dificultat de mobilitat aparquin els seus vehicles més temps que l'autoritzat en

els llocs de temps limitat.

b) Reservar, en els llocs on es comprovi que és necessari, places d'aparcament per mitjà de senyals de trànsit complementades amb un disc addicional que reproduïxi el símbol internacional d'accessibilitat, segons l'Annex III.

c) Permetre que els vehicles ocupats per persones disminuïdes puguin estacionar-se en qualsevol lloc de la via pública, durant el temps imprescindible, i sempre que no es destorbi la circulació de vehicles o vianants.

d) Proveir les persones que puguin beneficiar-se de les facilitats exposades als apartats anteriors, d'una targeta que contingui, almenys, el símbol d'accessibilitat i el nom del titular.

2. Per tal d'aconseguir la necessària uniformitat en el territori català, el Departament de Sanitat i Seguretat Social dictarà les normes necessàries quant al model i les característiques de la targeta d'aparcament per a disminuïts físics.

Títol III

Capítol I

Control i Execució

Article 34.- 1. Els Ajuntaments i altres òrgans competents, per a l'aprovació dels instruments de planejament, execució i projectes de tota mena que continguin apartats afectats pel present Decret, comprovaran l'adequació de les seves determinacions a la normativa present.

2. En la documentació corresponent s'indicarà de manera clara i detallada el seu compliment, amb la descripció de les mesures adoptades.

Article 35.- El compliment de les previsions contingudes en la disposició present serà exigible per a l'aprovació dels instruments de planejament i de la seva execució, així com per a la concessió de les preceptives llicències municipals a què fa referència l'article 178 de la Llei sobre Règim del Sòl i Ordenació Urbana i per a la concessió de la Cèdula d'Habitabilitat.

Article 36.- 1. S'encomana a la Comissió creada per Decret núm. 170/1980, de 3 d'octubre, per a la supressió de Barreres Arquitectòniques, a més de les funcions atribuïdes en la seva norma fundacional, les següents:

a) Impulsar el compliment del que disposa el present Decret i les disposicions que el despleguin, per part de les entitats o persones obligades.

b) Assessorar les entitats o persones obligades sobre totes les qüestions que puguin plantejar-se relacionades amb l'adopció de mesures per a la supressió de Barreres Arquitectòniques.

c) Realitzar els estudis tècnico-econòmics necessaris per a l'adopció de les mesures que calguin per tal de suprimir les Barreres Arquitectòniques.

2. El Director General d'Arquitectura i Habitatge passa a formar part de la Comissió a què es fa referència en l'apartat anterior.

Títol IV
Simbologia, Foment i Promoció

Capítol I
Simbologia

Article 37.- El símbol internacional d'accessibilitat, indicador de la no existència de barreres arquitectòniques serà d'obligada instal·lació en els edificis d'ús públic i transports públics en què no existeixin.

Les característiques d'aquest símbol són les que figuren a l'Annex III.

Capítol II
Foment i Promoció

Article 38.- 1. Gaudiran de preferència en l'atorgament de les subvencions, ajudes econòmiques i obtenció de crèdits que concedeixi o gestioni la Generalitat de Catalunya:

a) Els projectes de promoció pública o privada que contemplin la supressió de Barreres Arquitectòniques Urbanístiques en l'edificació o en el transport.

b) Els projectes de nova edificació o reestructuració que incloguin habitatges per a disminuïts.

2. Gaudiran, també, de les preferències establertes en l'apartat anterior, les obres i les instal·lacions especials de rehabilitació que hagi d'efectuar en el seu habitatge habitual, o en l'accés a aquest, qualsevol persona amb disminució.

Article 39.- 1. Per a l'obtenció dels beneficis a què fa referència l'article precedent, per part d'Entitats o Organismes públics, serà requisit indispensable l'aprovació d'un pla d'actuació per a l'adaptació de les seves vies i espais públics, parcs i jardins, instal·lacions esportives, edificis, serveis o instal·lacions a les prescripcions contingudes en aquest Decret i d'altres normes que el despleguin.

2. Els plans d'actuació estaran integrats, com a mínim, pels documents següents: memòria, inventari o llista de tots els elements que, a criteri de l'Organisme que el confeccioni i aprovi, siguin susceptibles d'adaptació i ordenats per prioritats, amb indicació de les fases d'execució.

Article 40.- Les infraccions que poguessin produir-se, com a conseqüència de la no aplicació o incompliment del que regula el present Decret, seran sancionades d'acord amb les disposicions vigents o amb les que es dictin reglamentàriament.

Disposicions addicionals

Primera.- En el termini d'un any, des de l'entrada en vigor del present Decret, els diferents Departaments en l'àmbit de les seves respectives competències elaboraran un pla d'actuació per a l'adaptació dels edificis, els serveis i les instal·lacions dependents en aquest Decret i altres disposicions que el despleguin.

Segona.- Per tal de regular les determinacions de

caràcter particular que complementen les establertes per aquest Decret, es confeccionaran i tramitaran Normes Complementàries de Planejament de caràcter provincial tenint en compte els paràmetres de referència enunciats en l'Annex II d'aquest Decret.

Tercera.- En l'àmbit de les seves respectives competències, els diferents Departaments regularan les determinacions de caràcter particular que complementen les establertes per aquest Decret, tenint també en compte els paràmetres enunciats en l'Annex II.

Quarta.- Excepcionalment, quan l'aplicació del present Decret origini solucions de difícil execució o exigeixi l'aportació de mitjans econòmics desproporcionats, els Organismes competents, per a l'aprovació definitiva dels instruments de planejament i projectes d'obres, podran autoritzar altres solucions, d'acord amb els criteris del propi Organisme i amb els que, a tal fi, puguin establir-se reglamentàriament. Les resolucions seran motivades i faran referència expressa a les causes que motiven tal solució. D'aquestes Resolucions en serà informada la Comissió per a la Supressió de Barreres Arquitectòniques.

Disposicions transitòries

Primera.- El que disposen els articles 35 i 36 del present Decret no serà d'aplicació als apartats següents:

1. En matèria de barreres urbanístiques:

a) Als instruments de planejament urbanístic d'àmbit municipal o supramunicipal, que disposin d'aprovació inicial en el moment de l'entrada en vigor del present Decret.

b) Als Plans Parcial d'Ordenació Urbana, Plans Especials i Estudis de Detall, d'iniciativa particular, que hagin estat ingressats en el registre de l'Organisme competent per a la seva tramitació en el moment de l'entrada en vigor del present Decret.

d) Als projectes d'urbanització d'obres ordinàries municipals que estiguin aprovats definitivament.

2. En matèria de barreres en l'edificació.

a) En edificis en construcció en la data de la seva entrada en vigor.

b) En els projectes d'edificació que tinguin sol·licitada llicència de construcció en la data de la seva entrada en vigor.

c) En els projectes d'edificació a càrrec dels Pressupostos Generals de l'Estat o de la Generalitat, presentats a supervisar abans de la data de l'entrada en vigor.

Segona.- Les Ordenances de l'edificació vigents s'adaptaran a les previsions d'aquest Decret i d'altres disposicions que el despleguin.

Disposicions finals

Primera.- Queden derogades totes aquelles disposicions d'igual o inferior rang que s'oposin al que disposa el present Decret.

Segona.- S'autoritza els Consellers dels diferents

Departaments per tal que dictin les normes que siguin necessàries per al desplegament, aplicació i compliment del present Decret.

Tercera.- El contingut d'aquest Decret serà revisable almenys cada tres anys; a tal fi, els diferents Departaments afectats, a proposta de la Comissió per a la Supressió de Barreres Arquitectòniques, regulada en l'article 36, elevaran al Consell Executiu les modificacions que s'escaiguin quant a l'experiència resultant de la seva aplicació i dels avenços tecnològics acreditats per la seva eficàcia.

Quarta.- Aquest Decret entrarà en vigor als 60 dies d'haver-se publicat al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya.

Barcelona, 10 d'abril de 1984

Jordi Pujol
President de la Generalitat
de Catalunya

Josep Laporte i Salas
Conseller de Sanitat
i Seguretat Social

Annex I

Llista d'usos urbanístics o activitats derivades de la utilització dels edificis o instal·lacions compresos a l'article 1

- Estacions ferroviàries, de metro i d'autobusos interurbans.
- Edificis públics i de serveis de les Administracions públiques.
- Centres sanitaris i assistencials.
- Transports públics de passatgers.
- Ports, aeroports i heliports.
- Centres d'ensenyament a tots els nivells.
- Càmpings.
- Garatges i aparcaments.
- Centres religiosos.
- Establiments comercials de més de 500 m2 de superfície.
- Locals destinats a cinemes, teatres i espectacles en general.
- Camps d'esport i instal·lacions esportives.
- Museus i sales d'exposicions.
- Hotels a comptar del nombre de places que reglamentàriament es determini.

Annex II

Principals paràmetres de referència per a la supressió de barreres arquitectòniques

A efectes del Decret 100/1984, els problemes o dificultats que hom pot trobar en l'entorn físic per

aconseguir una completa autonomia de moviments s'agrupen en quatre grups:

- Dificultats de maniobra. Són aquelles que limiten la capacitat d'accedir als diferents espais i de moure-s'hi.

- Dificultats per superar desnivells. Són aquelles que es presenten quan s'ha de canviar de nivell.

- Dificultats d'abast. Són les derivades d'una limitació en les possibilitats d'arribar a objectes i de percebre sensacions.

- Dificultats de control. Són les que es presenten com a conseqüència de la pèrdua de capacitat per realitzar moviments precisos.

Els paràmetres de referència que cal tenir en compte a l'hora d'establir criteris de disseny dels diferents elements que componen l'entorn urbanitzat, els edificis i el transport, són els que s'assenyalen a continuació:

1. Paràmetres antropomètrics

1.1. En general, les dades antropomètriques d'una persona que no utilitzi cadira de rodes són assimilables a les d'una persona amb plenitud de possibilitats físiques.

1.2. Les dimensions principals d'una cadira de rodes de tipus estàndard d'accionament manual són (vegeu fig. 1 a la pàg. 960):

	cm
Llargada total	110
Amplada total	de 65 a 70
Alçària del seient	de 48 a 52
Alçària total	94
Diàmetre de les rodes	60
Alçària dels reposabraços ...	71
Alçària dels reposapeus	regulable (aprox. 18)

Els reposapeus i els reposabraços acostumen a ésser desmuntables, la qual cosa facilita la mobilitat de l'usuari en determinades situacions.

1.3. Les dades antropomètriques mitjanes de la persona en cadira de rodes són les següents:

1.3.1. Mides del contorn en planta (vegeu fig. 2 a la pàg. 960).

Llargada total: 115 cm (la de la cadira buida més 5 cm que surten dels peus del reposapeus).

Amplada total: de 70 a 75 cm (la de la cadira buida més 2,5 x 2 cm que surten les mans i els colzes).

1.3.2. Altres mides.

	home (fig. 3)	dona (fig. 4)
Alçària del cap	133 cm	125 cm
Alçària dels ulls	122 cm	115 cm
Alçària de les espatlles	104 cm	99 cm
Alçària del colze	69 cm	69 cm
Alçària de les cuixes	66 cm	65 cm
Alçària de la mà tancada	38 cm	42 cm
Alçària de les puntes dels peus	20 cm	21 cm

(Vegeu figs. 3 i 4 a la pàg. 960)

2. Paràmetres que faciliten la maniobra

2.1. Moviment en línia recta.

Les amplades útils de pas són les següents:

80 cm: per superar un obstacle aïllat (vegeu fig. 5 a la pàg. 961).

90 cm: per circular (augmentar a 100 cm quan el recorregut és desprotegit lateralment) (vegeu fig. 6 a la pàg. 961).

140 cm. per creuar-se amb un usuari de cadira de rodes (augmentar a 150 quan el recorregut és desprotegit lateralment (fig. 6).

180 cm: per creuar-se dues cadires de rodes (augmentar a 200 quan el recorregut és desprotegit lateralment) (fig. 6).

2.2. Moviment que comporta canvi de direcció.

Pot tractar-se d'una rotació o d'un gir.

2.2.1. Rotació: canvi de direcció sense moure's de lloc.

L'espai lliure necessari per fer aquest moviment amb una sola maniobra és el següent:

135 x 135 cm: per a una rotació de 90º (vegeu fig. 7 a la pàg. 961).

135 x 150 cm: per a una rotació de 180º (fig. 7).

150 x 150 cm: per a una rotació de 360º (vegeu fig. 8 a la pàg. 961).

2.2.2. Gir: canvi de direcció amb desplaçament.

L'espai lliure necessari per efectuar un gir amb una sola maniobra es determina en funció del radi de gir, per a girs de 90º amb els radis més usuals és el següent (vegeu fig. 9 a la pàg. 962):

(R: radi de gir; L.I.: llargada de maniobra en la direcció inicial; L.F.: llargada de maniobra en la direcció final; A.F.: Amplada de maniobra en la direcció final)

R: 40; L.I.: 135; L.F.: 164; A.F.: 105

R: 60; L.I.: 149; L.F.: 182; A.F.: 97

R: 80; L.I.: 162; L.F.: 201; A.F.: 92

R: 100; L.I.: 179; L.F.: 221; A.F.: 88

2.3. Moviment específic per franquejar una porta.

Es presenten característiques diferents si l'aproximació és frontal o lateral respecte al pla de la porta. En tots els casos es considera un pas útil de porta el que té 80 cm.

2.3.1. Aproximació frontal.

Obertura en sentit
de la marxa (fig. 10)

Àrea de maniobra davant la porta ..... 120 x 145
Àrea de maniobra darrera la porta ..... 140 x 175
Espai lliure lateral per obrir la porta ..... 30 cm
Espai lliure lateral per tancar la porta ..... 50 cm
(vegeu fig. 10 a la pàg. 962)

Obertura en sentit invers
a la marxa (fig. 11)

Àrea de maniobra davant la porta ..... 140 x 175
Àrea de maniobra darrera la porta ..... 120 x 145
Espai lliure lateral per obrir la porta ..... 50 cm
Espai lliure lateral per tancar la porta ..... 30 cm
(vegeu fig. 11 a la pàg. 962)

2.3.2. Aproximació lateral.

Obertura en sentit
de la marxa (fig. 12)

Àrea de maniobra davant la porta ..... 120 x 160
Àrea de maniobra darrera la porta ..... 120 x 220

Espai lliure lateral per obrir la porta ..... 70 cm
Espai lliure lateral per tancar la porta ..... 130 cm
(vegeu fig. 12 a la pàg. 963)

Obertura en sentit invers
a la marxa (fig. 13)

Àrea de maniobra davant la porta ..... 120 x 220
Àrea de maniobra darrera la porta ..... 120 x 160
Espai lliure lateral per obrir la porta ..... 130 cm
Espai lliure lateral per tancar la porta ..... 70 cm
(vegeu fig. 13 a la pàg. 963)

2.4. Moviment específic per efectuar una transferència.

A efectes de la supressió de barreres arquitectòniques es diferencien dos tipus de transferències.

En el cas d'un usuari de cadira de rodes, s'entén per transferència el moviment per instal·lar-se a la cadira de rodes o el moviment per abandonar-la.

En el cas d'una persona ambulant amb dificultats físiques, s'entén per transferència el moviment que fa per canviar de la posició de peu dret a asseguda, o a l'inrevés.

2.4.1. Transferència d'un usuari de cadira de rodes.

Les principals condicions per poder efectuar una transferència són:

a) Disposar de barres de suport a l'abast, que tinguin les característiques especificades a l'epígraf 5.1.2.

b) Que el nivell del seient sigui sensiblement igual que el de l'element al qual s'efectua la transferència: entre 48-52 cm.

c) Disposar d'espai suficient per acostar-hi la cadira i situar-la en la posició adequada.

2.4.2. Transferència d'un ambulant.

Les principals condicions per poder efectuar una transferència són:

a) Disposar de barres de suport a l'abast, que tinguin les característiques especificades a l'epígraf 5.1.2, sempre que el seient sigui a menys de 60 cm d'alçària.

b) Que l'alçària dels seients no sigui inferior a 45 cm, ja que en cas contrari presenten dificultats a les persones amb mobilitat reduïda a l'hora d'aixecar-se.

(Vegeu figs. 14-17 a la pàg. 963)

3. Paràmetres que faciliten la superació de desnivells

3.1. Trajectes en els quals entre el punt de partença i el punt d'arribada hi ha un desplaçament vertical i horitzontal.

Se salvaran mitjançant rampes que tinguin les característiques següents:

a) Pendent màxim en la direcció de circulació:

12% (recomanable 10%), en trams de menys de 3 m de llargada.

10% (recomanable 8%), en trams de menys de 10 m de llargada.

8% (recomanable 6%), en trams de més de 10 m de llargada.

b) Replans intermedis.

Tindran una llargada mínima en la direcció de circulació de 150 cm.

c) Pendent màxim transversal a la direcció de circulació; 2% en tots els casos.

d) Amplada de pas:

Es tindrà en compte el que s'assenyala al capítol 2.

e) Elements de suport:

Es dotaran de passamans amb les característiques assenyalades a l'apartat 5.1 les rampes amb pendent longitudinal superior al 8%.

f) Protecció lateral:

Els trajectes que tinguin un desnivell lateral superior a 20 cm es protegiran amb una vorada longitudinal, d'una alçada no inferior a 5 cm, per evitar la sortida accidental de bastons i rodes.

3.2. Trajectes en els quals entre el punt de partença i el punt d'arribada hi ha un desplaçament vertical.

La rampa i, especialment, l'ascensor són els mitjans idonis en els trajectes verticals. L'escala, si bé no és accessible als usuaris de cadira de rodes, pot ésser utilitzada per altres persones amb mobilitat reduïda, sempre que reuneixi les condicions que s'assenyalen més endavant.

3.2.1. La rampa.

S'ajusta a allò indicat a l'apartat 3.1.

3.2.2. L'ascensor.

Les principals característiques a tenir en compte són:

a) Dimensions interiors del pis de la cabina: 140 cm de profunditat per 100 cm d'amplada.

Aquestes dimensions s'han d'entendre lliures de tot obstacle, inclòs l'espai necessari per a l'obertura de portes.

b) Dimensions del replà i de la porta d'accés.

S'ajustaran al que assenyala el capítol 2 per tal de garantir les maniobres d'entrada i sortida.

c) Disposició de la cabina respecte al replà:

S'admeten 3,5 cm de separació màxima entre ambdós elements. S'admet 1 cm de desnivell màxim entre ambdós elements.

d) Disseny i ubicació dels elements de comandament:

S'atindrà al que assenyala l'apartat 5.2.

e) Elements de suport:

Seguint la part anterior de la cabina es disposarà un passamà de les característiques assenyalades a l'apartat 5.1.

f) Paviment:

Tal com s'especifica a l'apartat 5.1.3.

3.2.3. L'escala.

Els principals paràmetres de referència són:

a) Característiques dels esglaons:

L'altura no serà superior a 16 cm (màxim recomanable, 14 cm).

L'estesa no serà inferior a 30 cm (mínim recomanable, 32 cm).

En les escales de directriu no recta, hi ha d'haver la dimensió mínima d'estesa en qualsevol punt de la seva planta.

L'estesa s'acabarà superficialment amb un material no relliscós i no sobresortirà ni presentarà discontinuïtats on s'uneixi amb l'alçària.

b) Replans intermedis:

Tindran una llargada mínima de 120 centímetres.

El nombre màxim d'esglaons seguits sense replà intermedi no serà superior a 12.

c) Amplada de pas:

L'amplada de pas útil serà igual o superior a 90 cm.

d) Elements de suport:

Es disposaran passamans de les característiques assenyalades a l'apartat 5.1.1.

3.3. Petits desnivells sobtats:

S'admetran petites diferències de nivell entre dos elements del paviment d'un itinerari de vianants, sempre que no sigui possible resoldre l'acord mitjançant un element continu (vegeu fig. 18 a la pàg. 964).

El desnivell no serà superior a 2 cm i s'arrodonirà o bé s'aixamfranarà el cantell a un màxim de 45o.

4. Paràmetres que faciliten les possibilitats d'abast

Als efectes de la supressió de barreres arquitectòniques es consideren tres tipus d'abast:

- a) manual; capacitat per abastar objectes amb les mans.
- b) visual; possibilitat de percebre imatges.
- c) auditiu; possibilitat de captar sons.

Els usuaris de cadira de rodes, en general, tenen limitada la capacitat d'abast manual i visual, ja que la persona ha d'actuar asseguda, mentre que els ambliops i cecs tenen disminuïdes les possibilitats d'abast visual, i els hipoacústics i sords les de tipus auditiu, per deficiències en els òrgans visuals i auditius, respectivament.

4.1. Abast des d'una cadira de rodes.

4.1.1. Abast manual sobre un pla horitzontal.

Es consideren els següents paràmetres bàsics:

70-85 cm: alçada comfortable per actuar des de la cadira (vegeu fig. 19 a la pàg. 964).

60 cm: abast frontal màxim en el pla (vegeu fig. 20 a la pàg. 964).

180 cm: abast lateral màxim en el pla (fig. 20).

67 cm (recomanable 70): alçària mínima lliure a sota del pla per poder-se apropar frontalment (vegeu fig. 21 a la pàg. 964).

55 cm (recomanable 60): Profunditat mínima lliure a sota del pla per poder-se apropar frontalment (fig. 21).

4.1.2. Abast manual sobre un pla vertical.

Els paràmetres bàsics són els següents:

80-100 cm: alçària de màxim confort (vegeu fig. 22 a la pàg. 964).

140 cm: alçària màxima per poder manipular objectes (fig. 22).

40 cm: alçària mínima per poder manipular objectes (fig. 22).

40 cm: distància no útil a partir de la intersecció de dos plans verticals que formen un angle de 90o (vegeu fig. 23 a la pàg. 964).

4.1.3. Abast visual.

Els paràmetres bàsics a tenir en compte són:

60 cm: Alçada màxima de la part opaca d'ampits i proteccions a l'exterior (vegeu fig. 24 a la pàg. 964).

110 cm: Alçària màxima d'un pla horitzontal per tenir visió dels objectes que hi hagi situats (vegeu fig. 25 a la pàg. 964).

90 cm (recomanable 80): Alçària màxima de la base d'un mirall per poder tenir una visió completa de la pròpia cara. En cas de miralls col·locats a una alçària superior, caldria inclinar-los respecte a la vertical, per assolir la mateixa visió (vegeu fig. 26 a la pàg. 964).

4.2. Abast en les persones amb pèrdua total o parcial de

la visió.

La limitació de les capacitats visuals comporta dificultats per detectar i superar obstacles, per determinar direccions i per obtenir informacions gràfiques.

4.2.1. Detectar obstacles.

Els principals punts a tenir en compte per facilitar la detecció d'obstacles són:

a) Evitar obstacles sobresortints (senyalitzacions, marquesines, veles, etc.) en una alçària inferior a 210 cm.

b) Prolongar fins a terra amb tota la seva projecció en planta qualsevol obstacle situat en una alçària inferior a 210 cm.

c) Situar qualsevol objecte que pugui ésser un obstacle en un trajecte de vianants, si és possible, fora de l'àmbit de desplaçament d'un invident. En el cas que això no sigui possible, se situarà completament adossat a l'element guia. S'entén per àmbit de desplaçament d'un invident l'espai definit per una banda de 90 cm d'amplària i 210 cm d'alçària, comptada en perpendicular al pla vertical on es troba l'element que li serveix de guia.

d) Advertir la presència d'un obstacle o canvi de nivell permanent existent en un trajecte de vianants amb una franja de paviment indicador que tingui una amplada d'un metre, precedeixi l'obstacle en totes les direccions d'aproximació i tingui una textura prou diferenciada respecte a la resta del paviment perquè pugui ésser detectada amb el peu calçat.

e) Protegir tot tipus de forats, ja sigui cobrint-los de manera que l'element que serveixi de tapadora no sobresurti del nivell del paviment circumdant, o bé envoltant-los amb proteccions sòlides tals que la distància vertical entre la part inferior de la protecció i el paviment sobre el qual s'entrega no sigui superior a 10 cm.

4.2.2. Determinar direccions.

Les persones amb dificultats de visió necessiten un element guia continu que els permeti, en qualsevol moment, determinar o comprovar la direcció de desplaçament. Aquesta funció, la pot fer un dels elements que configuren o delimiten l'espai (paret, mobiliari, tanca, vorada, etc.) o, en el cas que aquest element adequat no hi sigui, un element expressament disposat (passamà, barana, franja de paviment amb textura diferenciada, etc.).

4.2.3. Obtenir informacions gràfiques.

Per possibilitar l'accés a la informació gràfica, cal tenir en compte els punts següents:

a) Els missatges que s'ofereixen per via visual s'han de complementar amb un sistema de via tàctil (relleu, braille, etcètera) o de via acústica (parla, codi sonor, etc.), per tal que puguin arribar als invidents.

b) Tenir cura de la mida, grafisme i color de les senyalitzacions per facilitar-ne la comprensió a persones amb capacitat visual minvada.

4.3. Abast en les persones amb pèrdua parcial o total d'audició.

La pèrdua de capacitat auditiva comporta essencialment una dificultat de comunicar-se amb l'entorn. Els principals punts a tenir en compte per obviar aquest problema són:

a) Disposar d'una clara i completa senyalització i informació escrita.

b) Completar els sistemes d'avís i alarma que utilitzen fonts sonores, amb impactes visuals que captin l'atenció de les persones amb dificultats auditives.

5. Paràmetres que faciliten el control dels moviments precisos.

Als efectes de la supressió de barreres arquitectòniques es considera que la pèrdua de capacitat per a realitzar moviments precisos es manifesta en la dificultat per controlar l'equilibri del cos i per manipular objectes.

5.1. Control de l'equilibri.

Per tal de facilitar l'obtenció i el manteniment de l'equilibri, cal disposar elements de suport que serveixen d'ajut per executar un moviment o mantenir una postura i assegurar que els paviments no dificultin l'execució segura dels moviments.

5.1.1. Passamans.

Als efectes de la supressió de barreres arquitectòniques, s'entén per passamà tot element de suport que es disposa al llarg d'un recorregut o al voltant d'un espai com a ajut per a desplaçar-se o com a suport per mantenir una postura determinada.

La col·locació de passamans és d'especial importància en els casos següents:

a) Al llarg dels trajectes de vianants en rampa de pendent superior al 8%.

b) Al llarg dels trajectes de vianants en rampa que presentin un desnivell lateral sobtat superior a 20 cm.

c) Al llarg de tots els desnivells salvats amb graons.

d) Per garantir l'equilibri dintre dels elements en moviment.

Les principals característiques a tenir en compte en el disseny i en la disposició dels passamans són les següents:

a) Fixació ferma per la part inferior, amb una separació mínima de 4 cm respecte a qualsevol altre element.

b) Disseny anatòmic. Amb una forma que permeti adaptar-se a la mà i amb una secció igual o equivalent a la d'un tub rodó de 0 entre 4 i 5 cm (vegeu fig. 27 a la pàg. 965).

c) Alçada de col·locació d'acord amb els següents criteris:

En rampa o pla, a dos nivells:

- per a ambulants, a 90-95 cm (vegeu fig. 29 a la pàg. 965).

- per a usuaris de cadira de rodes, a 70-75 cm (fig. 29).

En escales: als replans, a 90-95 cm (vegeu fig. 28 a la pàg. 965); als trams, a 85 cm (fig. 28).

d) Situats a tots dos costats del trajecte.

e) Es perllongaran 45 cm més enllà del començament de la rampa o escala (fig. 29).

5.1.2. Barres.

Als efectes de la supressió de barreres arquitectòniques, s'entén per barra tot element de suport col·locat prop d'un objecte determinat per tal de facilitar-ne l'ús.

La disposició de barres és de gran importància per a la utilització dels aparells higiènics, a excepció dels lavabos i també per efectuar tot tipus de transferències.

Les principals característiques que han de reunir són les següents:

a) Fixació ferma, amb una separació mínima de 4 cm respecte a qualsevol altre element. (Vegeu fig. 30 a la

pàg. 965).

b) Disseny anatòmic. Perfil rodó, entre 4 i 5 cm de diàmetre.

c) Alçada de col·locació d'acord amb els següents criteris:

90-95 cm, si l'ha d'utilitzar una persona dempeus (vegeu fig. 32 i 33 a la pàg. 965).

20-25 cm per damunt de l'element que serveixi de seient, si l'ha d'utilitzar una persona asseguda (fig. 32 i 33).

d) Situació i llargària adequada en cada cas.

e) Cal preveure les barres abatibles quan les fixes poden entrebancar alguna maniobra a una persona, sigui disminuïda o no (vegeu fig. 33 a la pàg. 965).

5.1.3. Paviments.

Els paviments transitables cal que siguin:

a) No relliscosos: a l'exterior i als serveis que disposin d'aigua.

b) De textura suficientment llisa i uniforme, que permeti el trànsit de les cadires de rodes.

c) Compactes.

d) Fixats fermament a l'element de suport.

5.2. Control de la manipulació.

Per facilitar l'accionament d'elements de comandament (interruptors, aixetes, manetes, etc.), cal tenir en compte els següents criteris bàsics:

a) Situar-los dins les àrees d'abast assenyalades a l'apartat 4.1.

b) Escollir un disseny que permeti l'accionament de l'aparell, prescindint del moviment dels dits de la mà i del gir del canell, és a dir, que es puguin utilitzar per simple pressió o mitjançant el moviment del braç.

Annex III

Simbologia

Característiques del símbol internacional d'accessibilitat:

Consisteix en la figura estilitzada d'una persona en cadira de rodes, en blanc sobre fons blau. Les mides d'aquest símbol seran:

- Per a senyalitzacions exteriors: 30 x 30 cm.

- Per a senyalitzacions interiors: 15 x 15 cm.

- La plasmació gràfica és la que es reproduïx a la figura 34 (vegeu pàg. 966).